



FINANS
DANMARK



Hvidvaskindsats

Status 2020

FORORD

Finans Danmark er en vigtig partner for samfundet i bekæmpelsen af økonomisk kriminalitet

I november 2018 nedsatte Finans Danmark en Task Force, som fik til opgave at undersøge og komme med anbefalinger til, hvordan indsatsen mod hvidvask og terrorfinansiering kunne styrkes gennem fælles initiativer og løsninger på tværs af den finansielle sektor og samfundet. Hvidvask Task Forcen bestod af repræsentanter fra sektoren samt eksterne eksperter.¹

Hvidvask Task Forcen arbejdede intenst i knap et år og lancerede i november 2019 25 konkrete anbefalinger opdelt på tre niveauer; til sektoren, myndighederne og samfundet.

Med denne rapport gør vi nu – et år efter – status på, hvordan vi i sektoren har arbejdet med anbefalingerne, og hvordan arbejdet fortsætter med dem i fremtiden. Indsatsen mod økonomisk kriminalitet i en bredere term er samtidig et vigtigt fokusområde for Finans Danmark og en del af vores nye strategi,² som blev offentliggjort i oktober 2020. Det målrettede fokus understreger, at vi i den finansielle sektor ser det som vores kerneopgave at være en afgørende aktør i bekæmpelse af økonomisk kriminalitet.

Vi er kommet langt – men vi stopper ikke her.

Vi ser fortsat en stigning i antallet af underretninger til myndighederne om mistænkelige transaktioner. Vi ser også en stigning i antallet af medarbejdere, som alene arbejder med compliance og hvidvaskbekæmpelse.

Flere initiativer er allerede realiseret; vi har fået Data-Indsigt, som giver Hvidvasksekretariatet mulighed for at sende forespørgsler direkte til pengeinstitutterne på, hvem der ejer bankkonti og bankboks. Vi har udarbejdet en minimumsstandard for kundekendskabsprocedurer. Vi har udbygget samarbejdet med myndighederne, og vi er ved at etablere fælles løsninger om undervisning.

Sektoren har derudover spillet konkrete løsninger på banen, som lige nu er i en politisk proces. Forhåbentlig vil forslagene vise sig at have den nødvendige politiske

opbakning. Det gælder f.eks. pengeinstitutternes mulighed for at dele oplysninger med hinanden – som ikke er muligt i dag. En af Hvidvask Task Forcens anbefalinger var, at der blev oprettet "Den Fælles Efterretningsenhed for Hvidvask og Terrorfinansiering (FEHT)", hvor fokus er på dataudveksling mellem myndigheder som politi, efterretningstjeneste, SKAT og de enkelte pengeinstitutter. Selvfølgelig i et fortroligt rum – og hvor databeskyttelse er i fokus. I dag må oplysninger om kunder ikke deles mellem myndigheder og pengeinstitutter – eller pengeinstitutterne imellem. Det er til fordel for de kriminelle. Ikke for samfundet, myndighederne eller pengeinstitutterne. Hvis man er kriminel, kan man rykke fra pengeinstitut til pengeinstitut – uden at pengeinstitutterne må advare hinanden.

Vi er også kommet et godt stykke, når det kommer til konkrete it-projekter – hvor vi især kigger i retning af stærkere samarbejdsmodeller på tværs af sektoren og med det offentlige. Alt sammen initiativer som placerer os tættere på målet om fælles at bekæmpe økonomisk kriminalitet.

En af Hvidvask Task Forcens væsentligste pointer var, at det er afgørende, at sektoren udstyres med værktøjer fra samfundet, når der skal løftes væsentlige samfundsmæssige opgaver med at bekæmpe de kriminelle, men det er lige så afgørende for sektoren, at det sker med retssikkerheden i højsæde. Derfor er det helt afgørende, at der er politisk opbakning til indsatsen. Både i sektoren, hos myndighederne og på Christiansborg.

Vi ser frem til fortsat at bidrage til bekæmpelse af økonomisk kriminalitet.
God læselyst.



Ulrik Nødgaard, administrerende direktør i Finans Danmark.



Indhold

Introduktion	7
1 Fælles it-løsninger	9
2 Pengeinstitutternes bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering.....	13
3 Samarbejdet med myndighederne	25
4 Fokus i fremtiden	29



” En væsentlig del af pengeinstitutternes hvidvaskindsats består i at spotte og analysere mistænkelige transaktioner og aktiviteter



Introduktion

De følgende afsnit i rapporten redegør for status på anbefalingerne og sektorens generelle indsats på området.

Finans Danmark har i forbindelse med udarbejdelsen af årsrapporten foretaget en spørgeskemaundersøgelse blandt sine medlemmer, hvor ca. 40 pengeinstitutter har svaret og indsendt data i form af estimerede tal for blandt andet underretninger og ressourcer og med fritekst-besvarelser på spørgsmål om myndighedssamarbejde, dilemmaer på hvidvaskområdet, gode erfaringer med videre. De data, som pengeinstitutterne har angivet i undersøgelsen, er indsamlet for perioden september 2019 til september 2020.

Undersøgelsens resultater er brugt i rapporten, og der er derfor henvist til resultaterne flere steder i de følgende afsnit.

1

Fælles it-løsninger

Bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering kræver en høj grad af specialiseret ekspertise og systemunderstøttelse, der kontinuerligt bliver videreudviklet for at kunne holde trit med de kriminelle og deres metoder. Fælles it-løsninger giver derfor mulighed for at understøtte og videreudvikle pengeinstitutternes specialiserede viden og være med til mere effektivt at bekæmpe hvidvask og terrorfinansiering.

Sektoren har i løbet af 2019 og 2020 arbejdet intensivt med en række projekter, der både har udmøntet sig i en række konkrete fælles tiltag og samtidig også initiativer, der har analyseret, hvor der er mulighed for at udvikle flere fælles løsninger på sigt – også i regi med andre alliancepartnere, f.eks. det offentlige.

AML-visionen

Med udgangspunkt i Hvidvask Task Forcens anbefalinger blev der i januar 2020 i et samarbejde mellem Finans Danmark og e-nettet etableret en projektorganisation med en styregruppe, en ekspertgruppe og en juridisk arbejdsgruppe. Målet har været at afdække potentialet for sektorfælles it-løsninger.

Over året er projektarbejdet skredet frem med gode resultater, og der er afdækket forskellige muligheder for sektorielle løsninger. I sommeren 2020 blev de foreløbige konklusioner fremlagt for Finans Danmarks bestyrelse.



Vision om sektorfælles AML/CFT samarbejde 2025

Det skal undersøges, om der kan etableres en samlet løsning i sektoren, der kan varetage en række af de processer, der håndteres individuelt i dag.

Derfor har Finans Danmark iværksat en analyse, der skal afdække muligheden for en sektorfælles serviceenhed der:

- Muliggør hurtigere og mere effektiv efterforskning
- Forhindrer kriminelle i at fortsætte deres aktiviteter ved at skifte mellem pengeinstitutter
- Forbedrer sektorens standarder og arbejdsgange ved at udbrede best practices
- Udnytter nyeste teknologi.

Foreløbig konklusion på analysen af mulighederne for en sektorfælles serviceenhed:

- Det er i løbet af visionsanalysearbejdet blevet fastslået, at følgende tre fælles sektorsamarbejder har størst potentiale til at skabe en bedre bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme:
 1. Kend-din-kunde [KYC]
 2. Transaktionsmonitorering [TM]
 3. Analyse, undersøgelse og rapportering [AUR]
- Inden for alle tre områder findes opgaver, som alene kan løses i det enkelte pengeinstitut samt tværgående opgaver, som alene kan løses i samarbejde. Endelig vil en lang række opgaver kunne løses såvel fælles som i det enkelte pengeinstitut. For denne gruppe af opgaver er udvikling af fælles sektorløsninger baseret på en konkret vurdering af værdiskabelsen ved et fælles setup.

Sektorfælles KYC-standard

Anbefalingerne fra Finans Danmarks Hvidvask Task Force har også ført til, at Finans Danmark i april 2020 lancerede en sektorfælles standard for kend-din-kunde [KYC-standard], der har til formål at sikre et højt fælles minimumsniveau og underbygge sektorens bestræbelser på sammen at bekæmpe hvidvask og terrorfinansiering.

Standarden omhandler procedurer vedrørende onboarding af privatkunder samt ajourføring af oplysninger på eksisterende kunder, som illustreret af figuren på næste side. Standarden er afgrænset til at dække håndtering af kundekendskab for privatkunder og vedrører de mest gængse kundetyper og produkter hos danske penge- og realkreditinstitutter.

- Værdiskabelsen ved fælles sektorløsninger skal særligt findes ved at:
 - Dele, behandle og samkøre data på tværs af sektoren, f.eks. advarsler vedrørende mistænkelig adfærd, som vil reducere de kriminelles mulighed for at udnytte det svageste led
 - Sikre tværgående transaktionsmonitorering beriget med KYC og registerdata, som vil gøre det lettere at identificere komplekse kriminelle mønstre og organiseret hvidvask samt muliggøre mere avancerede analyser af data på tværs
 - Etablere et tæt samarbejde med myndighederne, som vil styrke den samlede nationale indsats mod økonomisk kriminalitet
 - Genetablere samfundskontrakten, højne tilliden til den finansielle sektor og sende et stærkt signal til både samfundet og politikerne om, at sektoren står sammen i kampen mod hvidvask og finansiering af terrorisme.

Metoder for håndtering af risikovurdering, screening, overvågning og transaktionsmonitorering er ikke en del af standarden, da det afhænger af det enkelte penge- og realkreditinstituts processer og risikoappetit. Standarden blev udarbejdet i regi af e-nettet med en arbejdsgruppe, der bestod af repræsentanter fra Nordea, Danske Bank, Jyske Bank, DLR Kredit, Landsdækkende Banker [LDB] og Lokale Pengeinstitutter [LOPI]. I løbet af sommeren 2020 er der blevet evalueret på standarden og institutternes implementering af den. Størstedelen af de penge- og realkreditinstitutter, der deltog i evalueringen, havde allerede på det tidspunkt implementeret standarden, mens de resterende ville påbegynde implementeringen inden udgangen af 2020. KYC-standard vil løbende blive opdateret på baggrund af ændringsønsker fra sektoren og ændringer i hvidvaskloven.



” De senere år har vi fået nye teknologiske muligheder, som kan lette KYC-processen i fremtiden

Figur 1.1 · AML i kundeforløbet



Dataindsigt

EU's femte hvidvaskdirektiv stiller krav om, at der etableres en it-løsning, der gør det muligt for Hvidvasksekretariatet hos Statsadvokaten for Økonomisk og International Kriminalitet [SØIK] hurtigt at kunne få oplysninger om, hvem der ejer en bankkonto eller bankboks. Disse oplysninger vil være vigtige elementer i en efterforskning for at afdække, hvem der er involveret i mistænkelige transaktioner, f.eks. i sager om kædesvig eller terrorfinansiering.

Sektoren besluttede derfor at tilbyde at stå for udviklingen af den tekniske løsning i regi af Finans Danmark og e-nettet og samtidig at afholde udgifterne hertil.

Løsningen har fået navnet Dataindsigt og gik i luften 10. september 2020. Før lanceringen af Dataindsigt skulle Hvidvasksekretariatet have en editionskendelse (en kendelse afsagt af domstolene) for at få adgang til oplysningerne. Derudover var det nødvendigt for Hvidvasksekretariatet at henvende sig individuelt til de enkelte pengeinstitutter. Med Dataindsigt kan myndighederne nu hurtigere og nemmere sende en forespørgsel til samtlige pengeinstitutter i Danmark på én gang. Dataindsigt understøtter dermed myndighedernes og sektorens bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering på en effektiv måde.

2

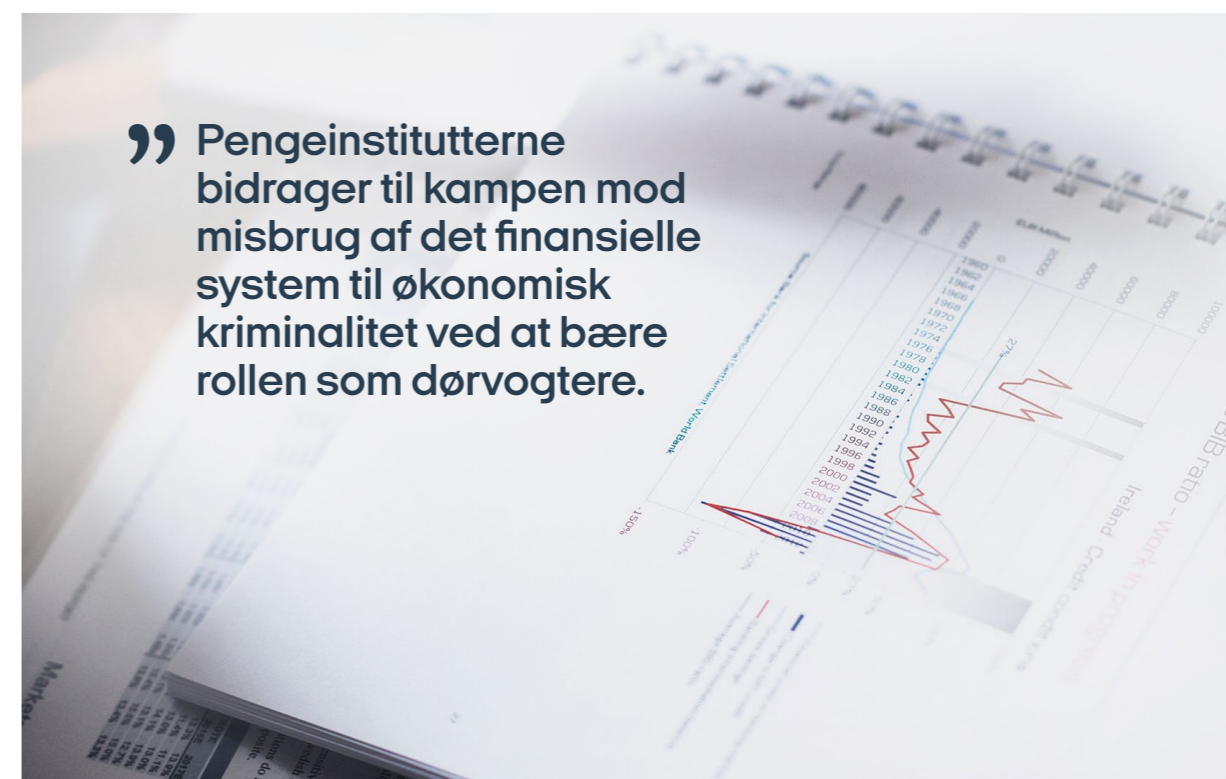
Pengeinstitutternes bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering

Pengeinstitutterne bidrager til kampen mod misbrug af det finansielle system til økonomisk kriminalitet ved at bære rollen som dørvogtere. En del af indsatsen ligger hos den finansielle sektor, og det er helt afgørende, at indsatsen på dette område baserer sig på et samarbejde mellem den finansielle sektor og myndighederne.

Borgerne spiller også en helt afgørende rolle. Som kunder i et pengeinstitut [eller i en anden type finansiell virksomhed] skal de hjælpe pengeinstituttet med at sikre et godt kundekendskab og forståelse for, hvordan man som kunde ønsker at bruge pengeinstituttet. Mange kunder oplever, at banken stiller spørgsmål

– og banken gør det af gode grunde for at forhindre økonomisk kriminalitet. Man kan blive bedt om at redegøre for, hvor mange udenlandske overførsler man planlægger eller at identificere sig med f.eks. sit pas.

De senere år har vi fået nye teknologiske muligheder, som muligvis kan lette KYC-processen i fremtiden. Det gælder det digitale kørekort – og ikke mindst MitID, som afløser NemID i 2021. MitID er udviklet i et offentlig-privat samarbejde mellem myndighederne og Finans Danmark og vil være danskernes fremtidige e-identifikation. Det er endnu uvist, om disse løsninger i fremtiden kan erstatte f.eks. pas som identifikation, men det kan med fordel undersøges nærmere.



” Pengeinstitutterne bidrager til kampen mod misbrug af det finansielle system til økonomisk kriminalitet ved at bære rollen som dørvogtere.

Ressourcer og underretninger

De seneste år er antallet af ansatte på hvidvaskområdet i pengeinstitutterne steget, omkostninger til styrkelsen af indsatsen er steget – ligesom antallet af underretninger, som pengeinstitutterne sender til Hvidvasksekretariatet, er steget markant år for år.

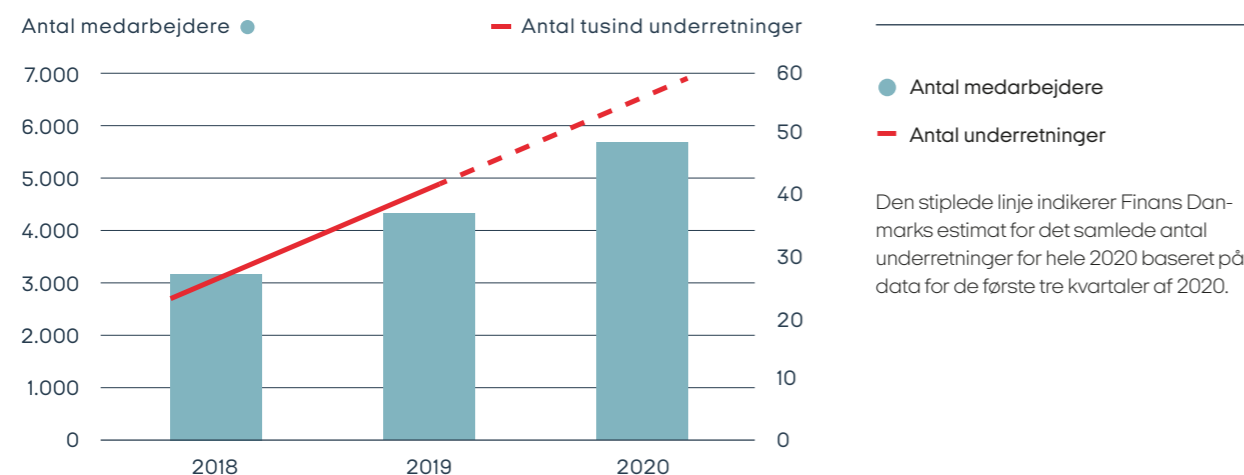
I november 2019, da Hvidvask Task Forcen sluttede sit arbejde, var der over 4.300 medarbejdere³ i pengeinstituttsektoren, som arbejdede med området for bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering. Et år efter er tallet – baseret på oplysninger indhentet fra ca. 40 pengeinstitutter – steget til over 5.500 medarbejdere.

I en ministerredegørelse vedrørende Justitsministeriets beretning om statens indsats mod hvidvask og

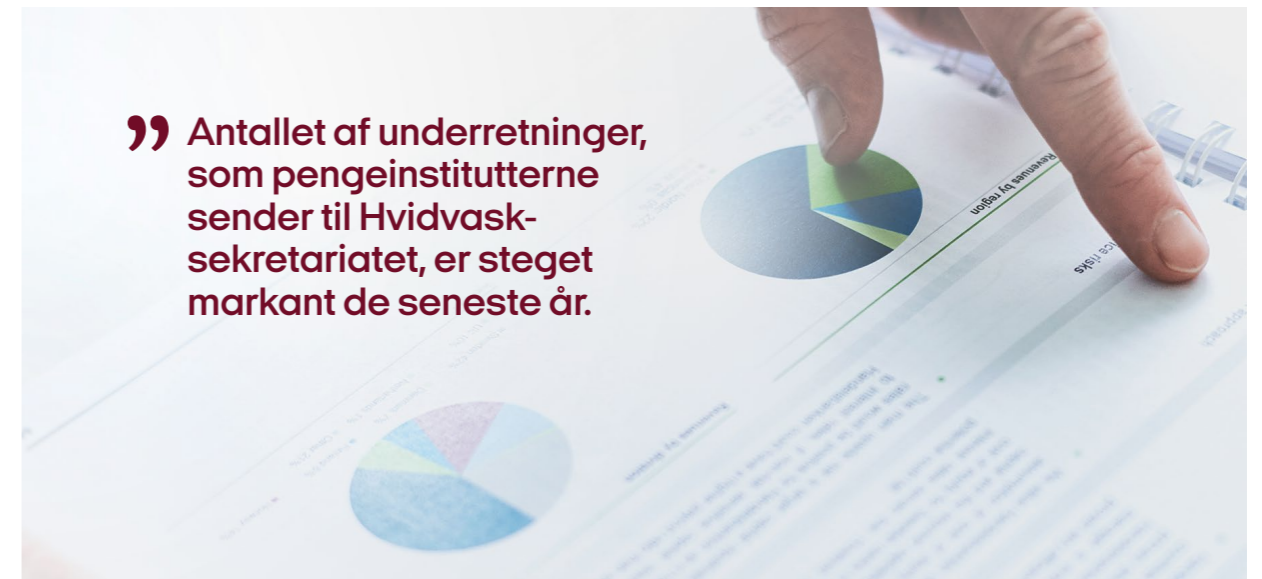
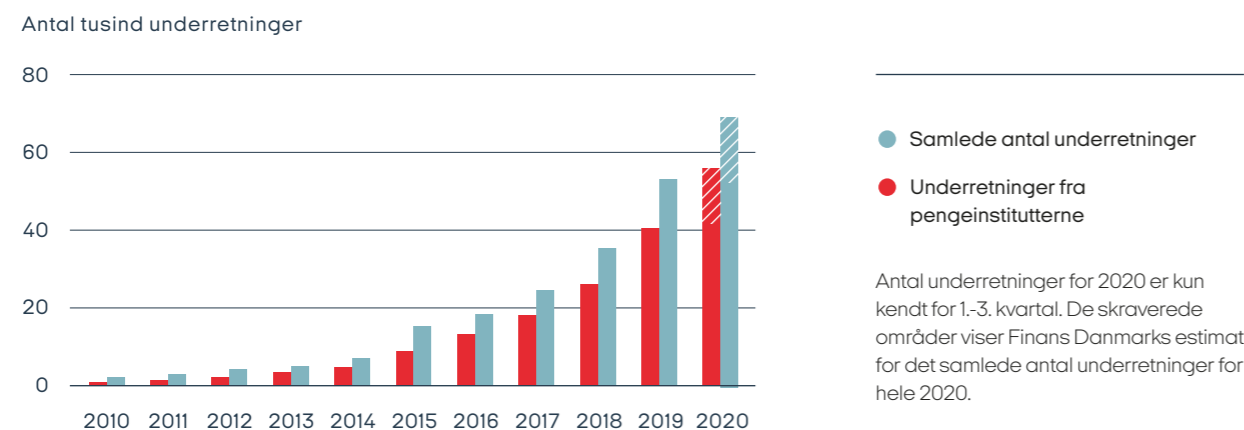
finansiering af terrorisme fremgår det, at der med udgangen af 2019 var 28 årsværk i Hvidvasksekretariatet, og at det forventes at stige til 30 årsværk i 2020. Dette tal sammenholdt med det høje tal for medarbejdere i sektoren og ikke mindst det store antal underretninger, der indsendes til Hvidvasksekretariatet, skildrer den tunge opgave, der ligger hos Hvidvasksekretariatets ca. 30 årsværk.⁴

En væsentlig del af pengeinstitutternes hvidvaskindsats består i at spotte og analysere mistænkelige transaktioner og aktiviteter og underrette Hvidvasksekretariatet om dem. Antallet af underretninger er som nævnt steget de seneste år i takt med, at pengeinstitutterne har styrket og effektiviseret deres overvågningssystemer, og fordi de bliver dygtigere til at forstå og fange, hvilke aktiviteter og transaktioner der er mistænkelige.

Figur 2.1 · Udvikling i antal medarbejdere og underretninger for pengeinstitutter



Figur 2.2 · Udvikling i antal underretninger til Hvidvasksekretariatet



mer, og fordi de bliver dygtigere til at forstå og fange, hvilke aktiviteter og transaktioner der er mistænkelige.

Det høje antal underretninger har også baggrund i, at hvidvaskbegrebet dækker over mange forhold, herunder f.eks. også skatteunddragelse og socialt bedrageri. Der gælder ingen nedre grænse i lovgivningen for disse overtrædelser, og alle overtrædelser store som små er derfor omfattet af pengeinstitutternes pligt til at undersøge og underrette.

I 2019 sendte pengeinstitutterne 40.985 underretninger, og alene i de første tre kvartaler i 2020 har pengeinstitutterne sendt 42.212 underretninger til Hvidvasksekretariatet. Det høje antal underretninger bør dog også ses i sammenhæng med, hvor mange undersøgelser pengeinstitutterne foretager.

I Finans Danmarks spørgeskemaundersøgelse har ca. 40 pengeinstitutter angivet et estimat for, hvor mange undersøgelser der er foretaget fra september 2019 til september 2020. Undersøgelsen viser, at der er foretaget ca. 738.818 undersøgelser af potentiel mistanke. Dette tal sammenholdt med, hvor mange af disse undersøgelser der bliver til underretninger til Hvidvasksekretariatet (2019: 40.985), viser meget tydeligt, at der foretages et meget stort arbejde i overvågningen af transaktioner og i analysen af, om der skal underrettes til Hvidvasksekretariatet.

I Finans Danmarks undersøgelse har pengeinstitutterne angivet estimater for, hvor mange underretninger de har foretaget fra september 2019 til september 2020 på forskellige kategorier. En af de typer af

Pengeinstitutterne har pligt til at undersøge formålet med alle aktiviteter

Det gælder efter hvidvaskloven, at virksomheder omfattet af loven skal undersøge baggrunden for og formålet med alle aktiviteter og transaktioner, der er: komplekse, usædvanligt store, foretages i et usædvanligt mønster eller ikke har et åbenbart økonomisk eller lovligt formål.⁵

Det betyder, at hvis et pengeinstitut støder på en sådan aktivitet/transaktion, skal pengeinstituttet undersøge aktiviteten/transaktionen for at afgøre, om der skal ske en underretning.

underretninger, der foretages mange af, beror på mistanke om moms- og skatteunddragelse, ligesom det kan konstateres, at der i mange underretninger er et element af mistanke i forbindelse med kontante ind- og udbetalinger. Helt konkret viser pengeinstitutternes tal, at der i en periode på 12 måneder er foretaget ca. 14.477 underretninger om mistanke om moms- og skatteunddragelse og ca. 1.144 underretninger om mistanke om socialt bedrageri. Derudover er der blandt andet også foretaget ca. 450 underretninger om mistanke om terrorfinansiering.

Underretningerne til Hvidvasksekretariatet får god feedback fra myndighederne, og de fungerer som et afgørende redskab i efterforskningen af hvidvask og terrorfinansiering.

Svindel med kompensationsordninger i forbindelse med corona

Svindel med støttepakker og kompensationsordninger i forbindelse med corona er en konkret sag, hvor samarbejde har vist sig meget effektivt. Pengeinstitutterne har indsendt over 3.000 underretninger konkret om mistanke om svindel med kompensationsordningerne.

Finans Danmark og sektoren så hurtigt den stigende tendens med denne type svindel og inviterede derfor

til et fælles møde med de relevante myndigheder om en drøftelse af, hvordan pengeinstitutterne bedst kan bistå med at komme sådan svindel i forkøbet. Det første møde førte til flere, og der er nu en aktuell fælles indsats, som baserer sig både på erfaringsudveksling, undersøgelser af mistanke og præventive tiltag inden og i forbindelse med udbetaling af compensationen.

Udveksling af oplysninger vil effektivisere arbejdet med underretningerne

I dag er der ikke hjemmel til, at sektor og myndigheder kan udveksle oplysninger på tværs. Sektoren sender derfor underretninger til Hvidvasksekretariatet, som fordeler dem til f.eks. politiet eller skattemyndighederne. Herefter bliver der givet en tilbagemelding til det konkrete pengeinstitut, hvis en underretning er videregivet.

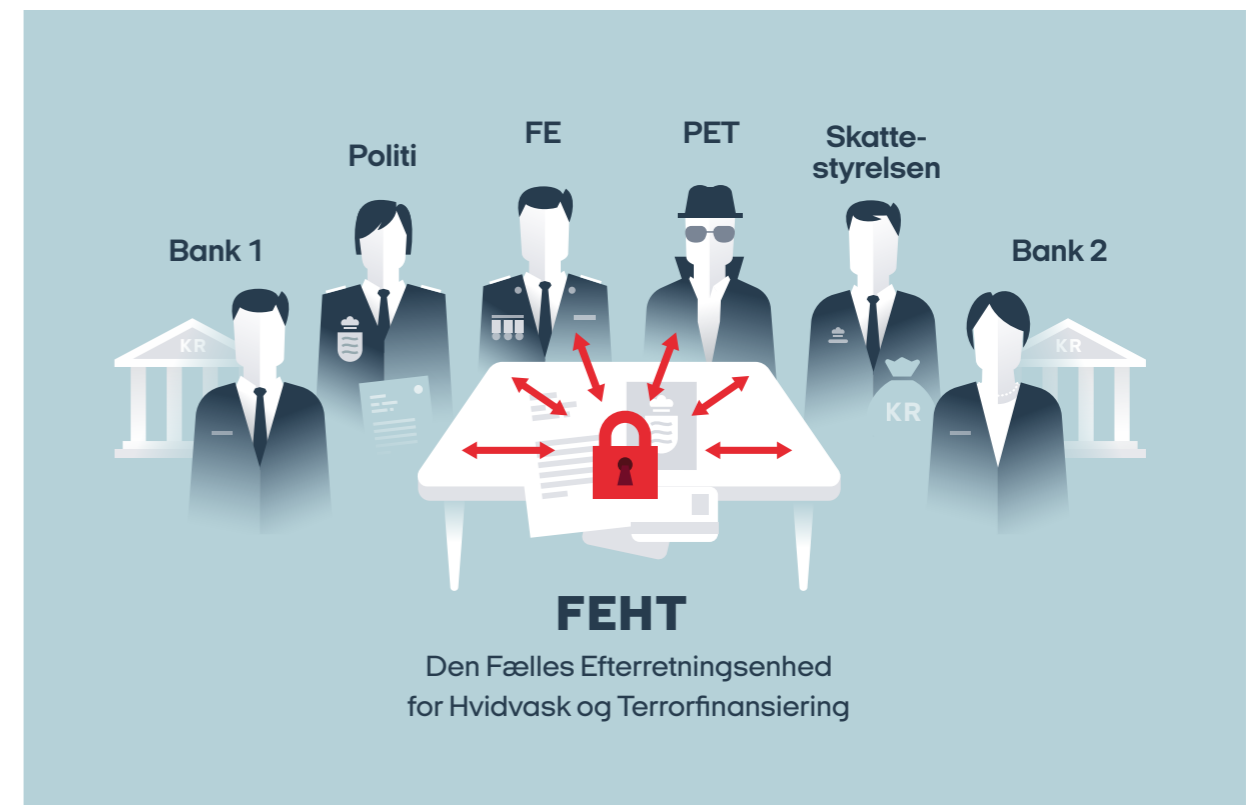
Pengeinstitutterne udtrykker en meget positiv holdning til, at der gives tilbagemelding. Der er dog stadig et ønske om, at denne feedback fra Hvidvasksekretariatet kan uddybes for at sikre den vedvarende kvalitet i underretningerne. Ligesom pengeinstitutterne også ønsker oplysninger om, når der er opnået en konklusion på en sag. Dette har betydning for, at pengeinsti-

tuttet kan vurdere, hvorledes der skal ageres i forhold til den konkrete kunde, der er underrettet om – og i lignende sager og situationer efterfølgende.

Det kan konkluderes, at der i dag er en betydelig og effektiv vinding i de mange ressourcer, der bruges på hvidvaskområdet såvel som i de mange underretninger til Hvidvasksekretariatet og i samarbejdet med myndighederne. Men for at det kan blive bedre, er der behov for øget samarbejde og erfaringsudvikling. Ved øget samarbejde vil potentialet i de mange underretninger kunne udnyttes i langt højere grad, og det vil kunne kvalificere det store prioriteringsarbejde, som myndighederne skal foretage af underretningerne.



Figur 2.3 · Fælles Efterretningsenhed for Hvidvask og Terrorfinansiering



Ønsket om at blive bedre i den samlede indsats i bekæmpelsen af hvidvask, terrorfinansiering og økonomisk kriminalitet er også baggrunden for det forslag, Finans Danmark fremkom med i sommeren 2019 om etablering af en fælles efterretningsenhed mellem myndigheder og sektor (FEHT), som et fortroligt forum, hvor der mellem parterne vil kunne udveksles helt konkrete oplysninger i den slags sager. Erfaringer fra blandt andet Storbritannien har vist, at det er meget effektivt i kriminalitetsbekæmpelsen at kunne udveksle oplysninger i et sådant fortroligt og snævert forum. Det er vores håb, at man i forbindelse med politiforhandlingerne beslutter grundlaget for et sådant forum.

Hvad menes der med "deling af oplysninger"?

Når behovet for deling af oplysninger beskrives, skal det ikke læses helt så bogstaveligt. Deling skal altid ske på en måde, der sikrer databeskyttelsen. Med deling af oplysninger menes der i denne rapport blandt andet muligheden for at samkøre transaktioner i et system, så overvågningen kan gå på tværs og dermed analysere på transaktioner fra et bredere perspektiv. Ligesom deling af oplysninger også vedrører samarbejdet med myndighederne om større sager om økonomisk kriminalitet, hvor der under visse betingelser kan deles konkrete oplysninger, der er relevante for efterforskningen.

Individuelle tiltag i sektoren

Foruden de foranstaltninger, som pengeinstitutterne gennemfører på daglig basis for at beskytte det finansielle system og forebygge hvidvask og terrorfinansiering i henhold til lovgivningen, iværksætter institutterne også andre supplerende og individuelle tiltag.

Blandt andet har nogle pengeinstitutter nedsat særlige arbejdsgrupper og task forces for at sikre kontinuerlige drøftelser af området, indhente kundekendskabsdata, drøfte nye anti-hvidvaskstrategier og lignende. Der er generelt fokus på at skabe øget bevidsthed om hvidvaskområdet hos institutterne, og undervisningen af medarbejderne suppleres løbende. Ligesom der særligt bliver arbejdet på institutternes it-systemer løbende for hele tiden at følge med udviklingen. Det er vigtigt, at it-systemerne er programmeret til bedst muligt at kunne opdage og alarmere, når en transaktion ser usædvanlig ud. Derfor skal it-systemerne også kunne følge med i forhold til kriminelles stadige nye måder at misbruge det finansielle system på.

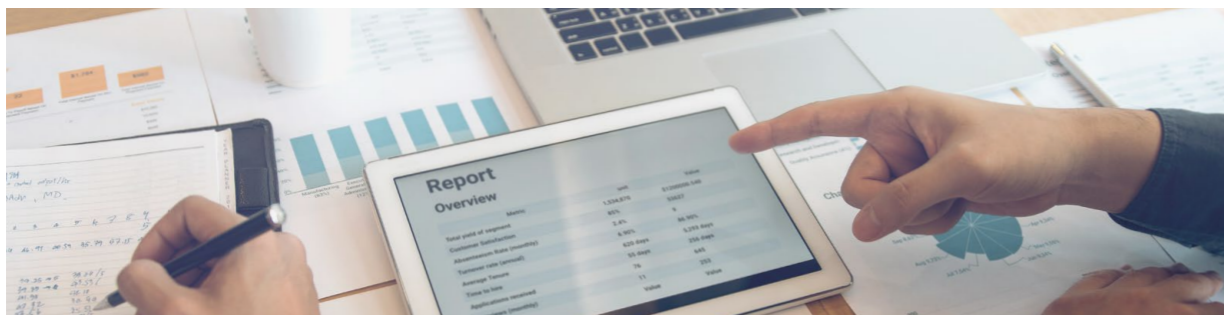
Ledelsesberetningen

En af Hvidvask Task Forcens anbefalinger er, at hvidvaskområdet skal indgå som en del af ledelsesberetningen, og der er allerede en del pengeinstitutter, der har dette med i dag. Det betyder, at der med anbefalingen fremover vil være et afsnit i pengeinstitutternes ledelsesberetning, hvor der redegøres for, hvordan instituttet arbejder med bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering, herunder en beskrivelse af instituttets hvidvaskpolitik.

I Finans Danmarks spørgeskemaundersøgelse fremgår det, at ud af de 738.818 undersøgelser, der er foretaget fra september 2019 til september 2020, er ca. 94,5 pct. af undersøgelserne foretaget på baggrund af alarmer fra institutternes it-systemers transaktionsovervågning. Det illustrerer, at it-systemerne er helt afgørende i forhold til at opdage, undersøge og underrette om mistænkelige transaktioner og aktiviteter, og netop derfor skal de holdes ved lige og følge med udviklingen og de kriminelles mønstre. Effekten af it-systemerne og det høje antal undersøgelser skal også ses i sammenhæng med det høje antal medarbejdere, der arbejder med bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering i pengeinstitutterne. For det kræver, at der er ansatte, der indsætter gode kundekendskabsdata i systemerne og holder dataene opdateret, ligesom det kræver ansatte, der skal foretage alle undersøgelserne for at vurdere, hvilke der skal ageres på og underrettes om til Hvidvasksekretariatet.

Lovpligtigt at udarbejde hvidvaskpolitik

Alle virksomheder, der er omfattet af hvidvaskloven, skal udarbejde en hvidvaskpolitik. I hvidvaskpolitikken sætter virksomheden de overordnede rammer for, hvordan virksomheden forebygger hvidvask og terrorfinansiering på baggrund af virksomhedens forretningsmodel. Dvs. i forhold til hvilke produkter virksomheden udbyder, hvilke kundetyper og geografiske tilknytninger virksomheden har med videre.



Whistleblower-ordning

Pengeinstitutterne er efter den finansielle lovgivning forpligtet til at have en ordning, hvor medarbejdere anonymt kan indberette overtrædelser eller potentielle overtrædelser af den finansielle lovgivning, en såkaldt whistleblower-ordning.

Pengeinstitutterne har etableret whistleblower-ordninger, der sikrer fuld anonymitet og fortrolighed. No-

le pengeinstitutter har etableret ordninger, der bliver administreret af en ekstern uafhængig part, der enten håndterer hele processen eller screener for interessekonflikt, inden indberetningen frigives til den medarbejder, der behandler de fortrolige indberetninger. Andre pengeinstitutter har etableret deres kanal til indberetning på en separat ekstern server, der sikrer, at indberetninger håndteres fortroligt.

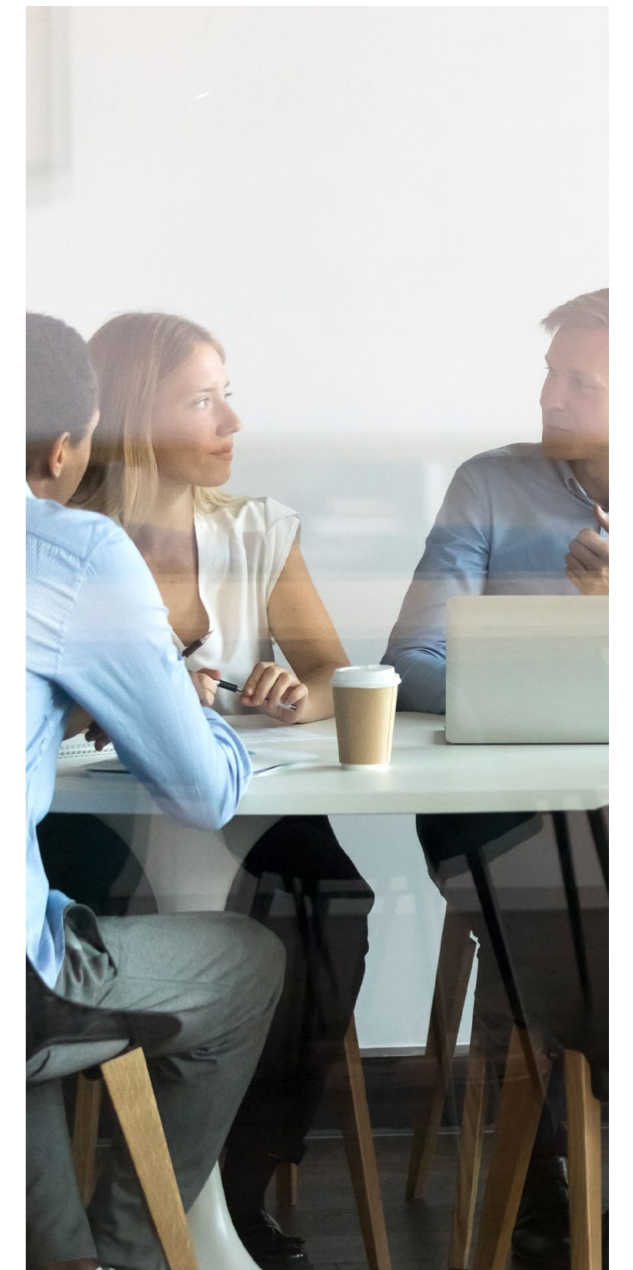
Adfærdsprincipperne


En integreret del af pengeinstitutternes forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering er Hvidvask Task Forcens adfærdsprincipper.⁶ Disse seks principper er på forskellig vis inkorporeret i institutterne som den overordnede etiske ramme på området. F.eks. er der flere institutter, der bruger dem som rettesnor for arbejdet med hvidvaskområdet, beskriver dem på deres hjemmeside og/eller benytter dem som led i uddannelsen af medarbejderne.

Adfærdsprincipper om forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering

1. Vi sætter altid etik før profit
2. Vi følger loven og lovens ånd
3. Vi vil gerne kigges i kortene
4. Vi arbejder målrettet med vores virksomhedskultur
5. Vi påtager os ledelsesansvar og sikrer, at alle medarbejdere tager ansvar i forhold til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering
6. Vi samarbejder konstruktivt med alle interessenter, herunder myndighederne.

Se Hvidvask Task Forcens rapport for en uddybning af de seks principper.⁷





” Kundekendingsprocedurerne har til formål, at pengeinstitutterne skal sikre et godt og betryggende kendskab til samtlige kunder

Det gode kundekendskab

Hvidvaskloven baserer sig på et risikobaseret princip, som betyder, at hovedparten af lovens regler skal efterleves ud fra en risikovurdering, som pengeinstituttet selv skal foretage. Dette gælder f.eks. for lovens regler om kundekendskab.

Kundekendingsprocedurerne har til formål, at pengeinstitutterne skal sikre et godt og betryggende kendskab til samtlige kunder – både dem, som kan kategoriseres som lav eller almindelig risiko og de kunder, der kan kategoriseres som høj risiko, f.eks. fordi de har mange udlandsoverførsler, en kompleks produktsammensætning eller lignende. Det betyder ikke, at en kunde kategoriseret som høj risiko mistænkes for hvidvask eller terrorfinansiering, men det betyder, at pengeinstituttet efter hvidvaskloven skal sikre et mere detaljeret kendskab til kunden.

Kundekendingsprocedurerne skal gennemføres, når instituttet indgår et nyt kundeforhold med en person eller en virksomhed/juridisk enhed, og løbende i kundeforholdet ved faste intervaller, eller hvis oplysninger om kunden ændrer sig.

I Finans Danmarks spørgeskemaundersøgelse har ca. 20 pengeinstitutter svaret, at de oplever udfordringer med at forklare kunderne, hvorfor de kræver så mange oplysninger og dokumentation, og hvorfor de skal gemme oplysningerne i hele kundeforholdet (og i fem år efter endt kundeforhold). Nogle kunder ønsker ikke at give oplysninger, som føles personlige, andre føler det som en mistænkeliggørelse, og flere kunder sætter spørgsmålstegn ved oplysningernes relevans for det konkrete kundeforhold til pengeinstituttet.

Men det er også forståeligt, at der kan opstå denne undren, da de oplysninger, der skal indhentes, er mangeartede og kan virke komplicerede at svare på. Oplysningerne er dog alle nødvendige for at give det overblik over kunderne, som pengeinstitutterne skal bruge, for at systemerne kan overvåge transaktioner og automatisk give medarbejderne en meddelelse, hvis noget er usædvanligt for en kunde og dermed bør undersøges.

Pengeinstitutternes indberetningspligt om oplysninger til myndighederne

Pengeinstitutterne er ligeledes forpligtet over for myndighederne til at sikre, at de har de oplysninger om kunderne, som myndighederne forventer for et tilstrækkeligt kundekendskab. Blandt andet er der en pligt til, at pengeinstitutterne skal indberette, hvis de ser en uoverensstemmelse i angivelsen af en kundes reelle ejere i CVR, ligesom pengeinstitutterne efter en ny bekendtgørelse til hvidvaskloven skal indberette en lang række data, som Finanstilsynet skal bruge for at risikovurdere

pengeinstitutterne og andre virksomheder, som er omfattet af tilsynet med hvidvaskloven.

Pengeinstitutterne skal altså gennemføre fyldestgørende kundekendingsprocedurer, og sker det, at der ikke kan indsamles og dokumenteres de nødvendige oplysninger om en kunde, vil instituttet være forpligtet til at begrænse risikoen ved eksempelvis delvist at spærre kundeengagementet, indtil oplysningerne er på plads.

Indberetningspligt om reelle ejeroplysninger

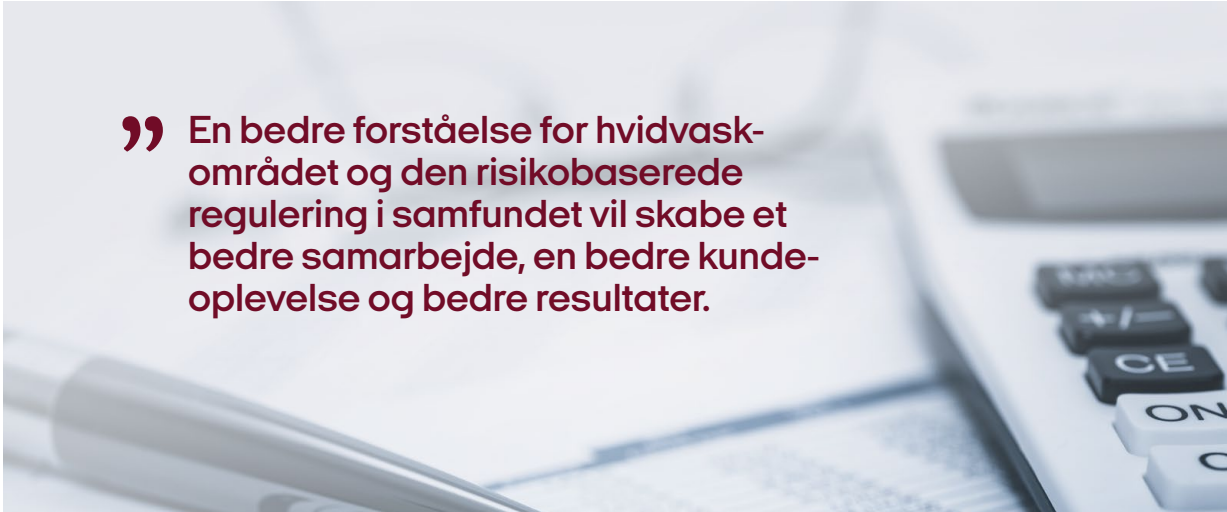
Der er en pligt til, at virksomheder registrerer sine egne reelle ejere i CVR og holder disse oplysninger opdateret.

Det er pengeinstitutternes pligt at indberette til Erhvervsstyrelsen, hvis de vurderer, at der er fejl i en virksomhedskundes ejeroplysninger i CVR. Denne indberetningspligt skal være med til at afhjælpe, at der er ukorrekte oplysninger om reelle ejere i CVR.

Ny indberetningspligt til Finanstilsynets risikovurdering

Pengeinstitutterne skal efter en ny bekendtgørelse⁸ til hvidvaskloven indberette en lang række data til Finanstilsynet, som skal bruges til at risikovurdere pengeinstitutterne og andre virksomheder, som er omfattet af tilsynet med hvidvaskloven. På den måde får Finanstilsynet et bedre overblik over de virksomheder, som er under tilsyn og herunder også, hvilke virksomheder som har en høj iboende risiko.

Nogle af de data, som pengeinstitutterne skal indberette, vedrører instituttets kunder, f.eks. skal instituttet angive antallet af kunder med tilknytning til udlandet, volumen af kundetransaktioner fra udlandet til Danmark, antal kunder med produkter i form af formuepleje med videre.



” En bedre forståelse for hvidvaskområdet og den risikobaserede regulering i samfundet vil skabe et bedre samarbejde, en bedre kundeoplevelse og bedre resultater.

Bankbokse

Et eksempel, der illustrerer, at det er nødvendigt, at pengeinstitutterne har et godt kundekendskab til deres kunder, er bankbokse.

Finans Danmark igangsatte i begyndelse af andet halvår 2020 en undersøgelse af bankboksområdet i Danmark – herunder mistankegrundlaget i pengeinstitutternes underretninger til Hvidvasksekretariatet om bankbokse. Baggrunden for Finans Danmark Hvidvask Task Forces anbefaling om bankbokse er, at de kan benyttes til at opbevare kriminelt hittegods, narkotika, sorte penge mv. Undersøgelsen viste to ting. Dels viste den, at der er foretaget underretning

ger fra pengeinstitutter, hvor mistanken drejer sig om skattesvindler og socialt bedrageri. Dels viste den, at der kan være udfordringer i forhold til at leve op til de kontrolforanstaltninger, hvidvaskreglerne kræver, især i forhold til selvbetjeningsboksene.

Finans Danmark har på baggrund af undersøgelsen besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal se nærmere på bankbokse og deres anvendelse.

Kommunikation i fokus

Netop af disse grunde var et af Hvidvask Task Forces fokuspunkter at skabe gennemsigtighed og en øget dialog i samfundet via konkrete oplysningsindsatser. Finans Danmark har derfor løbende været til stede i debatten med debatindlæg i aviserne og interview med medier. Finans Danmark har også intensiveret indsatsen på sociale medier for at nå ud til flest muligt og for at sikre, at forklaringerne på, hvorfor kravene til dokumentation er øget, bliver forstået. Der er desuden udarbejdet en guide "Derfor spørger banken om ID". Guiden udleveres i pengeinstitutterne eller findes på institutternes hjemmeside.⁹

Finans Danmark har også etableret en særlig underside¹⁰ på sin hjemmeside, hvor hvidvaskområdet forklares nærmere.

For at skabe gennemsigtighed og opmærksomhed i forhold til de enkelte pengeinstitutters håndtering af hvidvask har pengeinstitutterne allerede eller er ved at udarbejde underliggende sider til deres hjemmesider, som beskriver hvidvaskområdet hos det pågældende institut. Herudover medtager pengeinstitutterne også en generel beskrivelse af deres hvidvaskhåndtering i deres respektive ledelsesberetninger i deres årsrapporter.

Finans Danmark er af den klare opfattelse, at en bedre forståelse for hvidvaskområdet og den risikobaserede regulering i samfundet vil skabe et bedre samarbejde, en bedre kundeoplevelse og bedre resultater. Dette fokus på generel oplysning til samfundet vil fortsætte.



” Det er et dilemma, at indberettede kunder, kan fortsætte til andre pengeinstitutter uden mulighed for at give en advarsel til det nye institut.

Dilemmaer, udfordringer og de kriminelles "nye metoder"

Selvom pengeinstitutterne og myndighederne gør en stor indsats på området, er der stadig dilemmaer og udfordringer, som institutterne støder på i praksis i forebyggelsen af hvidvask og terrorfinansiering.

I Finans Danmarks spørgeskemaundersøgelse har institutterne givet eksempler på, hvordan de kriminelle udvikler deres metoder til at misbruge det finansielle system:

- Institutterne skal gennemføre kundekendingsprocedurer, og det betyder, at de skal indhente oplysninger om identitet, formueforhold, formål med kundeforholdet mv. I forhold til disse procedurer oplever pengeinstitutterne, at de kriminelle fabrikerer de dokumenter, som institutterne spørger om som dokumentation for oplysningerne.
- Et andet eksempel er, at de kriminelle er "delkunder" flere steder. Dvs. i stedet for kun at være kunde i ét pengeinstitut, deler de deres aktiviteter ud flere steder for på den måde at sløre de kriminelle aktiviteter og transaktioner. Samtidig udnytter de derfor også, at pengeinstitutterne ikke kan advare hinanden om kriminelle kunder.

Flere pengeinstitutter svarer i undersøgelsen, at det er et dilemma, at kunder, som instituttet har underrettet om til Hvidvasksekretariatet og i flere tilfælde også opsagt på grund af mistanke, kan fortsætte til andre pengeinstitutter uden mulighed for at give en advarsel til det nye institut.

I overensstemmelse med dette beskrives det som en stor udfordring, at økonomisk og organiseret kriminalitet ikke kender til landegrænser eller lokale love. Der opleves at være et behov for øget samarbejde også på tværs af landegrænser.

I forlængelse af det har pengeinstitutterne beskrevet, hvilke risikoområder og metoder de ser i de mistænkelige transaktioner og aktiviteter.

Der fremgår blandt andet af nedenstående eksempler (det skal bemærkes, at ikke alle eksempler er udtryk for noget kriminelt, men det er metoder, der ses i nogle situationer at være tegn på noget mistænkeligt).

- Svindel, herunder netbanksvindel, kortsvindel og muldrysaktiviteter. Sidstnævnte omhandler situationer, hvor kriminelle bruger typisk unge mennesker til at vaske sorte penge hvide
- Stort antal kontanthævninger
- Erhverv føres ind via privatkonti
- Kunder med stor spilaktivitet og typisk spiludbydere registreret i udlandet
- Øget brug af neobanker,¹¹ som bruger udenlandske pengeinstitutter
- Øget anvendelse af udenlandske betalingsinstitutter.¹²

Flere af de dilemmaer, udfordringer og tendenser, som er beskrevet her, vil kunne forebygges ved øget samarbejde. Det kan både være i samarbejdet med myndighederne og ved det ønskede samarbejde om fælles it-løsninger, der analyseres og arbejdes på i Finans Danmarks AML-vision.

3



Samarbejdet med myndighederne

Et af Hvidvask Task Forcens hovedspor var samarbejdet med myndighederne. Som rapporten også beskriver i de foregående afsnit, er bekæmpelse af hvidvask, terrorfinansiering og anden relateret økonomisk

kriminalitet en samfundsopgave, som alene kan løses ved samarbejde og ved at kombinere ressourcer og viden fra myndighederne og fra den finansielle sektor.



Hvordan er samarbejdet, og hvordan kan det styrkes yderligere?

Der er i dag opbygget et godt samarbejde med myndighederne på hvidvaskområdet. Finans Danmark har i en undersøgelse spurgt medlemsinstitutterne, hvordan de oplever samarbejdet med myndighederne. Majoriteten gav udtryk for, at der i dag er et rigtig fint samarbejde med myndighederne på området. Institutterne blev også spurgt, hvordan samarbejdet vil kunne styrkes yderligere fremover, og det gennemgående svar på dette spørgsmål er – som det også allerede er nævnt i rapporten – at der er behov for øget samarbejde mellem myndigheder og sektor, men også øget adgang til samarbejde i sektoren og dermed også mulighed for bedre at kunne dele relevante oplysninger.

Derudover er der også flere pengeinstitutter, der efterspørger klare retningslinjer på området og nærmere beskrivelser af, hvad pengeinstitutterne skal være opmærksomme på for at opdage kriminel adfærd i det finansielle system.

Selvom sektoren kvitterer for Hvidvasksekretariatets feedback, Finanstilsynets vejledning og den løbende dialog og samarbejde med myndighederne, ses der stadig behov for klar, praktisk og kontinuerlig vejledning, en åben dialog og deling af mere konkrete oplysninger for at understøtte, at samfundsopgaven kan løftes ved fælles hjælp.

Et nyt samarbejde om uddannelse og erfaringsudveksling

Et nyt og konkret samarbejde mellem sektor og myndigheder er igangsat i forhold til uddannelse. I samarbejdet er der blevet etableret et særligt uddannelsesprogram til brug for myndighederne til uddannelse i Grønland og på Færøerne. Dette arbejde er planlagt videreført i forhold til andre myndigheder. Målet med

undervisningen er at skabe en forudsætning for gensidig forståelse og derved skabe en endnu mere målrettet og koordineret indsats i forhold til forebyggelsen og bekæmpelsen af økonomisk kriminalitet. Hensigten er endvidere at etablere en mere casebaseret erfaringsudveksling.

Inspiration fra udlandet og offentlige-private samarbejder

Hvidvask og terrorfinansiering er i mange tilfælde grænseoverskridende, og derfor er samarbejdet i EU og mellem medlemslandene afgørende. Det er derfor også helt relevant at blive inspireret af, hvordan andre medlemslande har implementeret tiltag imod hvidvask og terrorfinansiering.

Flere af Finans Danmarks medlemmer har erfaringer med tiltag, som er god praksis i udlandet. Blandt andet er der en opfattelse af, at jo mere ensartede kundekendingsprocedurer, jo større forståelse er der for de oplysninger, der er nødvendige at indhente, og jo nemmere vil det også være at samarbejde på tværs.

Medlemmer fremhæver i Finans Danmarks undersøgelse, at man på hvidvaskområdet i England, Holland og Tyskland er gode til løbende at vejlede sektoren ved henholdsvis at udgive "good and bad practice"-vejledning, holde kvartalsvise opfølgingsmøder

Revidering af EU's hvidvaskregler

Finans Danmark deltager i et arbejde med andre brancheorganisationer i EU om at udarbejde forslag til EU-Kommissionen i forbindelse med den kommende revidering af EU's hvidvaskregler. Som en del af dette arbejder brancheorganisationerne på et forslag til, hvordan de basale kundekendingsprocedurer kan blive udformet og implementeret mere ensartet på tværs af EU.

med sektoren og udsende skrivelser om, hvilke lande, myndighederne vurderer, har en højere risiko. Sådanne tiltag kunne man også lade sig inspirere af i Danmark.

” Hvidvask og terrorfinansiering er i mange tilfælde grænseoverskridende, og derfor er samarbejdet i EU og mellem medlemslandene afgørende



4

Fokus i fremtiden

Hensigten med denne rapport har været at give en status på det arbejde, der blev igangsat med Hvidvask Task Forces 25 anbefalinger. Som det fremgår, arbejdes der med samtlige temaer. Målet, som er en effektivisering af forebyggelsen og bekæmpelsen af hvidvask, terrorfinansiering og økonomisk kriminalitet, er en indsats, som strækker sig bredt og på tværs.

På ét år har Finans Danmark iværksat og arbejdet med nogle meget værdifulde elementer, og hvor et af de mest værdifulde nok er samarbejdet og koordineringen. Myndighederne og sektoren er rykket tættere sammen i bekæmpelsen, der samarbejdes bedre, der koordineres bedre, og hvis det også vil kunne udbygges med muligheden for udveksling og deling af oplysninger, er det Finans Danmarks klare opfattelse,

at niveauet for forebyggelsen og bekæmpelsen af denne form for kriminalitet hæves betydeligt.

Rapporten har gennemgået de væsentligste resultater på indsatsen for hvidvask og terrorbekæmpelse set i forhold til den finansielle sektorers egen indsats, samarbejdet med myndighederne, initiativerne i EU-regi m.m.

Tilbage står, hvad fokus skal være de næste år. Som beskrevet indledningsvis er indsatsen et fokusområde i Finans Danmarks nye strategi, og fokus vil fremadrettet fordele sig på følgende områder; samarbejde og deling af oplysninger, it-løsninger, KYC og EU, hvor Finans Danmark har konkrete forslag til initiativer, der vil blive arbejdet videre med.



” Myndighederne og sektoren er rykket tættere sammen i bekæmpelsen, der samarbejdes bedre, der koordineres bedre.

Øget samarbejde og deling af oplysninger er løsningen – lovhjælp udestår

Samarbejde og deling af oplysninger tager den ubestridte førsteplads, som de forrige afsnit i rapporten også tydeligt konkluderer, da der her er et stort potentiale. I Storbritannien og i Holland er der etableret samarbejder, hvor sektoren og myndighederne i beskyttede fora/systemer deler konkrete oplysninger for at fange og bekæmpe hvidvask og terrorfinansiering i det finansielle system. I en rapport offentliggjort af Royal United Services Institute i august 2020 fremgår en liste med 18 lande i verden, hvor der i dag allerede eksisterer offentlig-private samarbejder om deling af oplysninger, heriblandt Finland, Sverige og Tyskland.¹³

Af Finans Danmarks spørgeskemaundersøgelse fremgår det, at en del af baggrunden for, hvorfor der etableres flere og flere samarbejder, er, at kriminelle ofte er kunder i flere forskellige pengeinstitutter og ofte overfører transaktioner over grænser. På den måde sikrer den kriminelle, at det enkelte pengeinstitut ikke kan se det kriminelle transaktionsmønster og dermed udviskes mistankegrundlaget, fordi pengeinstitutterne primært kun kan se sin egen forretning og ikke må dele konkrete oplysninger med andre institutter. Sidstnævnte er værd at gentage, for der er tilsyne-

ladende en udbredt misforståelse om, at pengeinstitutterne deler oplysninger, eller i hvert fald kan advare hinanden. Det er ikke tilfældet. En kriminel kan gå fra pengeinstitut A på den ene side af gaden til pengeinstitut B på den anden side af gaden og etablere en konto der og fortsætte sin kriminalitet, uden at pengeinstitut A kan sige noget til pengeinstitut B. Det er ikke i samfundets interesse, og det er baggrunden for det intense ønske om at kunne udveksle oplysninger.

Uden en hjemmel i lovgivningen, der giver adgang til, at der på en sikker måde kan deles mere konkrete oplysninger, vil sektoren ikke kunne styrke indsatsen som ønsket, og som der er behov for. Hvis der ikke gives denne åbning, kan sektoren ikke udvikle fælles it-løsninger til blandt andet transaktionsmonitorering, og myndigheder og sektor kan ikke tale sammen om de store sager, hvor der er en stærk mistanke om hvidvask og terrorfinansiering.

Derfor er det Finans Danmarks anbefaling og mærkesag, at der etableres mulighed for udveksling og deling af oplysninger mellem myndigheder og sektor og mellem institutterne indbyrdes for på den måde

Figur 4.1 · Overvågning af mistænkelige transaktioner



at sikre en effektiv indsats imod de kriminelle og beskyttelse af det finansielle system og derved undgå, at de kriminelle udnytter netop det faktum, at jo flere steder de er kunder, jo nemmere kan de skjule deres aktivitet. Herudover er det også Finans Danmarks

mærkesag, at der bliver etableret en fælles efterretningsenhed, der skaber rum for et konkret og effektivt samarbejde mellem myndigheder og sektoren – som med Hvidvask Task Forces anbefalinger blev navngivet en FEHT.

Fælles it-løsninger og kundekendskab – information er vejen frem

Foruden deling af oplysninger og samarbejde vil Finans Danmarks fastholde et skarpt fokus på fælles it-løsninger, der skal effektivisere indsatsen som led i AML-visionen. Flere analyser og projekter er allerede i støbeskeen – og der er ingen tvivl om, at projekter, hvor både pengeinstitutter og myndigheder samarbejder, vil kunne styrke indsatsen. Det er en fælles opgave at bekæmpe økonomisk kriminalitet, og det er derfor vigtigt, at et stærkt samarbejde om indsatsen løbende udvikles.

Et fokusområde fremover er ligeledes at fastholde et konstruktivt samarbejde med kunderne og samfundet – både i forhold til at oplyse og uddanne om hvidvaskområdet – men også for at sikre velvilje hos kunder til, at pengeinstitutterne kan gennemføre gode kundekendingsprocedurer. Disse procedurer er helt afgørende for en styrket indsats. Derfor vil Finans Danmark fortsætte sin oplysningsindsats i samarbejde med sine medlemmer. Et konkret tema i relation til det, som Finans Danmark vil sætte fokus på i 2021, er foreninger, når de er kunder i pengeinstitutter.

Foreninger – en konkret model til gavn for foreningslivet og pengeinstitutter

Danmark er rig på frivillige foreninger, der er en vigtig del af kultur- og idrætslivet. Danske foreninger dækker dog bredt, og der er stor forskel på, hvordan en forening organiserer sig, og hvad den enkelte forening står for. De fleste foreninger har dog det til fælles, at de har brug for en bankkonto.

Det store fokus på bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering påvirker også de frivillige foreninger, da de oplever, at der i højere grad bliver stillet krav fra deres pengeinstitut i forhold til forevisning af legitimation, oplysning om hvem der er de reelle ejere eller om dem, som styrer foreningen, og andre afklarende oplysninger. Foreningerne oplever på den baggrund besvær og irritation og det giver udfordringer for foreningerne og de involverede.

Finans Danmark finder det afgørende, at lovgivningen om kend-din-kunde overholdes, så vi kan minimere økonomisk kriminalitet. Finans Danmark har dog forståelse for foreningernes løbende input om,

at processen er omfattende, også for meget små foreninger uden så stor aktivitet.

Finans Danmarks forslår derfor, at regeringen nedsetter en arbejdsgruppe som skal se på konkrete muligheder for at lette byrden for både frivillige foreninger og pengeinstitutter. Arbejdsgruppen kan med fordel inddrage både myndigheder, pengeinstitutter og repræsentanter fra foreningslivet. Arbejdsgruppen bør ledes af Erhvervsministeriet, og anbefalinger til fremtidige løsninger bør forelægges den finansielle forligskreds.

Arbejdsgruppen bør se på konkrete løsningsforslag, som sikrer den rette balance mellem på den ene side at holde fokus på bekæmpelse af økonomisk kriminalitet – og på den anden side at sikre så smidig en proces som muligt for foreninger og pengeinstitutter. Lovgivningen giver mulighed for at anlægge en risikobaseret tilgang, og det bør belyses hvorvidt dette princip kan bruges til gavn for foreninger.

Helt konkret foreslår Finans Danmark derudover at arbejdsgruppen blandt andet ser på muligheden for, at alle foreninger kan lade sig registrere i Det Centrale Virksomhedsregister [CVR], som administreres af Erhvervsstyrelsen. Registreringen vil omfatte registrering af foreningens reelle ejere og identifikationsoplysninger for foreningen og de reelle ejere. Når en forening har gennemført en registrering i Det Centrale Virksomhedsregister, vil disse oplysninger, i lighed med andre selskabsoplysninger, kunne anvendes af pengeinstitutterne. Disse kan herefter gennemføre en lempet men mere effektiv kundekendingsprocedure, sådan at de oplysninger, som pengeinstitutterne skal indhente og kontrollere, bliver mindre byrdefulde.

Forslaget flugter med planerne i forhold til det fremtidige MitID, hvor det skal være muligt for foreninger at registrere én eller flere ansvarlige i det Centrale Virksomhedsregister [CVR] og herefter vil en række oplysninger være offentligt tilgængelige i CVR. Forslaget

EU – stor revidering af hvidvaskreguleringen i 2021

Både i EU og Danmark har der de seneste år været en løbende udvikling i hvidvaskreglerne. I Danmark er EU's hvidvaskdirektiver implementeret i hvidvaskloven, som også er blevet suppleret af initiativer, der er fastlagt i flere politiske aftaler på området fra 2017-2019.

EU Kommissionen offentliggjorde i maj 2020 en ny Action Plan, som bygger på flere større ændringer og initiativer på området for bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering. Særligt kan fremhæves, at der skal etableres en ny hvidvasktilsynsenhed i EU, samarbejdet mellem Financial Intelligent Units "FIUs" (i Danmark: Hvidvasksekretariatet) skal styrkes, der skal arbejdes for muligheden for deling af oplysninger, og der skal udarbejdes en "EU Single Rulebook". Med en Single Rulebook vil mange af reglerne, som i dag er fastsat i direktiver, blive fastsat i en forordning. En forordning er direkte gældende i medlemslandene og skal modsat direktiver derfor ikke implementeres i national lovgivning.

Kommissionens initiativer er overordnet i tråd med de fokuspunkter, som blev fremhævet i Hvidvask Task Forces arbejde, og Finans Danmark deltager aktivt for at bidrage til EU-Kommissionens arbejde og for at frem-

er imidlertid ikke tilstrækkeligt, da det ikke tager afsæt i kravene til kundekendskab for en forening, men kun til den eller de ansvarlige der ønskes registreret. Det er vigtigt, at barriererne ikke sænkes med det resultat, at foreninger, der misbruges til hvidvask eller terrorfinansiering eller bliver oprettet med henblik på dette, går gennem nåleøjet uden at blive opdaget.

Finans Danmark har taget initiativ til afholdelse af en konference om samarbejdet mellem foreninger og pengeinstitutter. Konferencen skal danne grundlag for et bedre kendskab til de krav, som pengeinstitutterne skal leve op til, når de har en forening som kunde samt baggrunden og formålet med reglerne og samtidig have en dialog om de udfordringer og dilemmaer, som foreninger møder. Konferencen vil blive afholdt digitalt i februar 2021 med deltagelse af repræsentanter for foreningslivet i Danmark, myndigheder og Finans Danmark og andre aktører, der har relation til samarbejdet mellem foreninger og pengeinstitutter.

me danske interesser og synspunkter og ikke mindst for at understøtte det afgørende fokus på at skabe adgang til øget samarbejde og deling af oplysninger.

Konkret støtter Finans Danmark EU-Kommissionens forslag om, at dele af hvidvaskreguleringen skal løftes op fra et direktiv til en forordning, da det vil skabe mere ensartede regler på tværs af EU, særligt på KYC-området. Finans Danmark går også ind for en central EU-supervisor, der kan understøtte de nationale tilsynsmyndigheders dag-til-dag tilsyn med de underlagte virksomheder, og hvor der er klare rammer for fordelingen mellem den centrale EU-supervisor og de nationale tilsynsmyndigheder. Endvidere støtter Finans Danmark, at de nationale FIUs bliver stærkere koordineret.

Finans Danmark har derfor også sendt et hørings svar til høringen af EU-Kommissionens Action Plan, som underbygger Finans Danmarks position og ønske om, at reguleringen giver plads til bedre samarbejde.¹⁴

Finans Danmark arbejder aktivt for, at der bliver skabt juridisk basis for, at pengeinstitutterne får stillet de rigtige samfundsværktøjer til rådighed for den sam-



Ny EU-tilsynsenhed

- Fælles EU-tilsynsenhed, der skal understøtte de nationale tilsynsmyndigheder
- Placering af enheden organisatorisk og kompetenceområde er ikke afklaret endnu
- Når EU-Kommissionen kommer med sit forslag til ny regulering på hvidvaskområdet i 1. kvartal 2021, vil det også indeholde et forslag til, hvordan den nye EU tilsynsenhed skal sættes sammen.

Øget samarbejde mellem FIUs

- Hvert land har en Financial Intelligence Unit (FIU). I Danmark er det Hvidvasksekretariatet hos SØIK
- En FIUs opgave er at modtage underretninger fra pengeinstitutter m.fl. og analysere dem og efterfølgende videregive relevante underretninger til andre myndigheder, f.eks. politiet og skatteforvaltninger
- FIUs spiller derfor en væsentlig rolle i at identificere transaktioner og aktiviteter, der kan have relation til kriminelle aktiviteter
- EU-Kommissionen har med sin Action Plan foreslået, at der skal være større koordinering mellem de nationale FIUs.

EU Single Rulebook

- EU's regulering på hvidvaskområdet er i dag i direktiver, der betyder, at hvert medlemsland skal implementere dem via nationale love
- EU-ommissionen har med sin Action Plan foreslået, at der bliver skabt en forordning, hvor reguleringen i den finder direkte anvendelse i medlemslandene
- Baggrunden for det er, at forskellige nationale implementeringer gør det svært for pengeinstitutter m.fl. at navigere i og er også med til at kunne skabe smuthuller for de kriminelle
- Med en "EU Single Rulebook" vil EU-Kommissionen ensrette en række regler, så de bliver ens på tværs af EU-landene.

fundsopgave, de har. Det er af stor vigtighed for Finans Danmark, at der bliver etableret en hjemmel til, at pengeinstitutterne bedre kan samarbejde om bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering, herunder at de kan dele relevante oplysninger – både på tværs af pengeinstitutterne, men også mellem pengeinstitutter og myndigheder.

BILAG 1

Oversigt over Finans Danmark Hvidvask Task Forces anbefalinger

Anbefalinger til forhindring af hvidvask

Fælles it-løsninger

1. 5 konkrete it-projekter på anti-money laundering (AML)
2. Vision om sektorfælles it-samarbejde 2025

Øget samarbejde med myndighederne

3. Dilemmaerne skal frem i lyset
4. Dansk JMLIT: Den Fælles Efterretningsenhed for Hvidvask og Terrorfinansiering (FEHT)
5. HvidvaskForum
6. Datatilsynet
7. Digitaliseringsstyrelsen og Udbetaling Danmark skal inddrages i HvidvaskForum og HvidvaskForum+.
8. Kvartalsrapport og feedback på underretninger fra Hvidvask-sekretariatet hos SØIK Uddannelse
9. Casebaseret uddannelse og erfaringsudveksling
10. Halvårige konferencer med fokus på erfaringsudveksling

Adfærdsprincipper

11. Seks adfærdsprincipper
12. Fokus på kultur og transparens
13. Tone fra toppen og ned gennem organisationen

Øget transparens

14. Ledelsesberetning
15. Dedikeret hjemmeside
16. Årlig konference
17. Årsrapport
18. Informationsoplysning
19. Støtte til whistleblowere
20. Samarbejde med SØIK
21. Evaluering af underretninger til Hvidvasksekretariatet
22. Bankbokse
23. Bankforum under HvidvaskForum+
24. EU+
25. Vejledning til hvidvaskloven

¹ Medlemmer af Hvidvask Task Forcen: www.finansdanmark.dk/aktuelle-emner/forebyggelse-af-hvidvask-og-terrorfinansiering/hvidvask-task-force/medlemmer-af-hvidvask-task-forcen

² 5 bidrag til fremtidens Danmark: www.epaper.dk/finansdanmark/5-bidrag-til-fremtidens-danmark

³ Se Hvidvask Task Forcens rapport, s. 19: www.epaper.dk/finansdanmark/finanssektorens-indsats-mod-hvidvask-og-terrorfinansiering

⁴ www.ft.dk/samling/20191/almdele/REU/bilag/353/2178715.pdf

⁵ Hvidvasklovens §§ 25-26

⁶ Hvidvask Task Forcens rapport side 60-63: www.epaper.dk/finansdanmark/finanssektorens-indsats-mod-hvidvask-og-terrorfinansiering

⁷ www.epaper.dk/finansdanmark/finanssektorens-indsats-mod-hvidvask-og-terrorfinansiering

⁸ www.retsinformation.dk/eli/ta/2020/1557

⁹ www.finansdanmark.dk/nyheder/2019/derfor-spoerger-banken-om-dit-pas

¹⁰ www.finansdanmark.dk/aktuelle-emner/forebyggelse-af-hvidvask-og-terrorfinansiering

¹¹ En neo-bank er en virtuel bank, der kun er internetbaseret og derfor ikke har fysiske kontorer eller filialer.

¹² Et betalingsinstitut udbyder betalingstjenester. En betalingstjeneste kan f.eks. være en fysisk pengeoverførsel, mobile betalinger eller betalinger via internettet. Det kan også være indsættelse på og hævnning af kontanter fra en konto.

¹³ www.gcfrc.org/wp-content/uploads/2020/08/FFIS-Report-Five-Years-of-Growth-of-Public-Private-Partnerships-to-Fight-Financial-Crime-18-Aug-2020.pdf

¹⁴ www.finansdanmark.dk/nyheder/2020/hoeringssvar-vedr-eu-kommissionens-handlingsplan-for-bekaempelse-af-hvidvask-og-terrorfinansiering

**Ønsker du at vide mere om
Finans Danmarks hvidvaskindsats?**

Læs mere på
www.finansdanmark.dk

Følg os på
Twitter og LinkedIn:



@finansdanmark



[linkedin.com/
company/finansdanmark](https://linkedin.com/company/finansdanmark)

December 2020



**FINANS
DANMARK**

Finans Danmark
Amaliegade 7
1256 København K
www.finansdanmark.dk